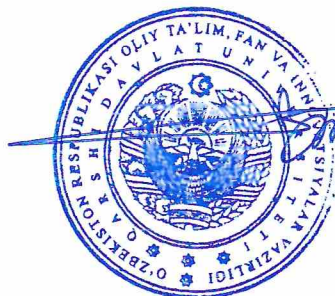


**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

QARSHI DAVLAT UNIVERSITETI



“TASDIQLAYMAN”

**Ilmiy ishlar va innovatsiyalar
bo'yicha prorektor**

I.R.Bekpulatov

28 10 2025 y.

**07.00.01 – O‘ZBEKISTON TARIXI IXTISOSLIGI BO‘YICHA KIRISH
IMTIHONI DASTURI**

Tuzuvchilar:

professor B.Eshov
professor A.M.Hasanov
professor M.X.To'rayeva
dotsent A.T.Achilov
dotsent Sh.R.To'rayev

**Dastur Qarshi davlat universiteti Kengashning 2025 yil 30 10 dagi
majlisida tasdiqlangan (bayonnoma № 2)**

Qarshi 2025 y.

07.00.00 – “O‘zbekiston tarixi” ixtisosligi bo‘yicha kirish imtixoni D A S T U R I

KIRISH

Kirish imtihoni tadqiqotchilarning ilmiy-tadqiqot va amaliy-eksperiment faoliyatiga tayyorlik darajasini aniqlash, sohadagi muammolarni tahlil qilish, ularni tadqiq qilishning zamonaviy usullarini tanlash, umuman, ilmiy-tadqiqot ishini samarali tashkil qilish tajribalarini aniqlash imkoniyatini beradi.

07.00.01 – “O‘zbekiston tarixi” ixtisosligi bo‘yicha kirish imtixoni tadqiqotchilarni ilmiy-tadqiqotga tayyorlik darajasini attestatsiya qilishning an‘anaviy shakllaridan biri hisoblanadi. Shu bilan birga, amaliy tadqiqotlarning doimiy ravishda evolyutsiyalashib borayotgan muhitida tadqiqotchilarning ilmiy-tadqiqot ishlarini yuqori sifat darajasida bo‘lishini ta‘minlash O‘zbekiston tarixining ko‘p bosqichli rivojlanish jarayonida alohida ahamiyat kasb etadi.

Mazkur imtixon dasturi 07.00.01 – “O‘zbekiston tarixi” ixtisosligi pasportiga mos keladi.

Dastur quyidagi kurslarga asoslanib tuzildi:

O'zbekistonning eng qadimgi davridan to IX asrgacha

O'zbekiston tarixining IX asrdan – XIV asrgacha bo'lgan davri

O‘zbekiston tarixining XIV asrdan XVIII asr o‘rtalarigacha bo‘lgan davri

Buxoro amirligi, Xiva xonligi va Qo‘qon xonliklari. O‘zbekiston tarixining tarixining XVI asridan – XIX asro‘rtalarigacha bo‘lgan davri

O‘zbekiston tarixining XIX asrning o‘rtalaridan – 1991 yilga qadar bo‘lgan davri

O‘zbekiston tarixining 1991-yildan – 2024-yilga qadar bo‘lgan davri

KIRISH IMTIXONI MUNDARIJASI VA MAZMUNI

O'zbekistonning eng qadimgi davridan to IX asrgacha.

1. O'zbekiston tarixi fanining predmeti, maqsadi, vazifalari, manba va asoslari.
2. O'zbekiston tarixining eng qadimgi davri.
3. Bronza davri tarixi
4. O'zbekiston davlatchiligining shakllanishi asoslari
5. "Avesto" va zardo'shtiylik
6. Qadimgi davlatlar tarixi
7. O'rta Osiyo Ahamoniylar davlati tarkibida(mil.avv. VI-IV asrlar)
8. Makedoniyalik Aleksandrning Baqriya va So'g'diyonaga yurishlari
9. O'zbekistonning antik davr davlatchiligi. Salavkiylar va Yunon–Baqtriya davlatlari
10. Xorazm, Qang', Davan, Yuechji–Kushon va Kushon davlatlari
11. Xioniylar, Kidariylar, Eftaliylar davlati.
12. Turk xoqonligi davrida O'rta Osiyo.
13. Arab xalifaligi davrida Movaraunnahr va Xuroson.

O'zbekiston tarixining IX asrdan – XIV asrgacha bo'lgan davri.

14. Movaraunnahr va Xurosonda mustaqil davlatlarning tashkil topishi. Tohiriylar va safforiylar davlati.
15. Somoniylar davlati.
16. Qoraxoniylar davlati.
17. G'aznaviylar, Saljuqiylar va Xorazmning siyosiy munosabatlari.
18. Xorazmshoh - Anushtaginiylar davlati.
19. O'rta Osiyo xalqlari tarixida IX-XII asrlarda yuz bergan Uyg'onish davri. Ajdodlarimizning jahon sivilizatsiyasiga qo'shgan hissasi.
20. Buyuk ipak yo'li – muloqot va hamkorlik yo'li.
21. Etnogenez va etnik tarix masalalari.
22. Movarounnahr va Xurosonning mo'g'ullar tomonidan bosib olinishi.
23. Jaloliddin Manguberdi jasoratlari.
24. Movarounnahr Chig'atoy ulusi tarkibida.

(O'zbekiston tarixining XIV asrdan XVIII asr o'rtalarigacha bo'lgan davri)

25. Amir Temur buyuk sarkarda va davlat arbobi.
26. Amir Temur davlatining tashkil topishi.
27. Amir Temur davrida siyosiy, ijtimoiy-iqtisodiy hayot.
28. Temuriylar davrida Movarounnahr va Xuroson.
29. Temuriylar hukmronligi davrida siyosiy, ijtimoiy-iqtisodiy hayot.
30. Movarounnahrda Shayboniylar sulolasining hukmronligining o'rnatilishi.
31. Buxoro xonligining tashkil topishi va siyosiy hayoti.
32. Shayboniylar davrida Buxoro xonligining ijtimoiy-iqtisodiy hayoti.
33. Buxoro xonligida Ashtarxoniylar sulolasi hukmronligining o'rnatilishi va siyosiy tarixi.
34. Ashtarxoniylar davrida Buxoro xonligida ijtimoiy-iqtisodiy hayot.

Buxoro amirligi, Xiva xonligi va Qo'qon xonliklari. O'zbekiston tarixining tarixining XVI asridan – XIX asr o'rtalarigacha bo'lgan davri

35. Buxoro amirligining tashkil topishi va siyosiy tarixi.
36. Buxoro amirligining siyosiy, ijtimoiy-iqtisodiy hayoti.
37. Qo'qon xonligining tashkil topishi va siyosiy tarixi (XVIII–XIX asrning birinchi yarmi).
38. Qo'qon xonligining ijtimoiy-iqtisodiy hayoti.
39. Xiva xonligining tashkil topishi va siyosiy hayoti (XVI –XIX asrning birinchi yarmi).
40. Xiva xonligining siyosiy, ijtimoiy-iqtisodiy hayoti.
41. XVI-XIX asrlarda qoraqalpoqlar.

O'zbekiston tarixining XIX asrning o'rtalaridan – 1991 yilga qadar bo'lgan davri

42. XIX asr o'rtalarida o'zbek xonliklardagi siyosiy va ijtimoiy-iqtisodiy hayot.
43. O'rta Osiyo xonliklarini Rossiya imperiyasini tomonidan bosib olinishi. Rossiya imperiyasining Turkiston o'lkasidagi mustamlaka ma'muriy boshqaruv tizimi va mustamlakachilik siyosati.
44. XIX asrning 70-90 yillarida Turkiston o'lkasida xalq harakatlari.
45. XIX asr oxiri XX asr boshlarida Buxoro amirligi va Xiva xonligida ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy hayot. XIX asr oxiri - XX asr boshlarida qoraqalpoqlar, ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy hayot.
46. Turkiston XX asr boshlarida (1900-1917 yillar). Birinchi Jahon urushining Turkiston o'lkasiga ta'siri. 1916 yil milliy-ozodlik harakati.
47. Turkiston o'lkasida jadidchilik harakati va siyosiy harakatlar.
48. 1917 yil fevral inqilobi va Oktyabr to'ntarishi. Turkiston muhtoriyati - milliy demokratik davlatchilikning dastlabki tajribasi.
49. Turkistonda sovet hokimiyatiga qarshi qurolli harakat.
50. Turkistonda sovet boshqaruv tizimining mustahkamlanishi, ijtimoiy-iqtisodiy sohadagi o'zgarishlar.
51. Xiva xonligi va Buxoro amirligining qizil armiya tomonidan tugatilishi. XXSR va BXSRLning tashkil topishi. O'rta Osiyoda Milliy hududiy chegaralanishning o'tkazilishi.
52. O'zbekiston 1925-1941 yillarda.
53. O'zbekiston ikkinchi jahon urushi yillarida (1941-1945 yillar).
54. 1917-1991 yillarda Qoraqalpog'iston(sovet xokimiyatini o'rnatilishi va mustahkamlanishi)
55. O'zbekiston 1946-1985 yillarda.
56. 1985-1991 yillarda O'zbekistondagi ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy jarayonlarning xususiyatlari.

O'zbekiston tarixining 1991-yildan – 2024-yilga qadar bo'lgan davri

57. Mustaqil O'zbekiston Respublikasining tashkil topishi va uning tarixiy ahamiyati. O'zbekistonning o'z istiqbol va taraqqiyot yo'li.
58. O'zbekistonda demokratik, fuqarolik jamiyati asoslarining shakllantirilishi, amalga oshirilgan siyosiy o'zgarishlar.

59. Iqtisodiy islohotlar, xususiyl mulkchilikning shakllanishi. O'zbekistonda bozor munosabatlarining rivojlanishi.
60. Mustaqillik yillarida O'zbekistonning ma'naviy va madaniy taraqqiyoti. Ta'lim sohasida amalga oshirilgan islohotlar.
61. Mustaqillik yillarida Qoraqalpog'iston Respublikasi.
62. O'zbekiston va jahon hamjamiyati.
63. 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishlari bo'yicha Harakatlar strategiyasining qabul qilinishi va uning ahamiyati.
64. 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishlari bo'yicha Harakatlar strategiyasida davlat va jamiyat qurilishi tizimini takomillashtirishning ustuvor yo'nalishlarini belgilanishi.
65. 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishlari bo'yicha Harakatlar strategiyasida qonun ustuvorligini ta'minlash va sud-huquq tizimini yanada isloh qilishning ustuvor yo'nalishlarini belgilanishi.
66. 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishlari bo'yicha Harakatlar strategiyasida iqtisodiyotni rivojlantirish va liberallashtirishning ustuvor yo'nalishlarini belgilanishi.
67. 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishlari bo'yicha Harakatlar strategiyasida ijtimoiy sohani rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlarini belgilanishi.
68. 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishlari bo'yicha Harakatlar strategiyasida xavfsizlik, millatlararo totuvlik va diniy bag'rikenglikni ta'minlash hamda chuqur o'ylangan, o'zaro manfaatli va amaliy tashqi siyosat sohasidagi ustuvor yo'nalishlarni belgilanishi.
69. 2022-2026 yillarga mo'jallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasining mazmun-mohiyati va ustuvor yo'nalishlari to'g'risida so'zlab bering?
70. O'zbekistonning Respublikasi Yangi tahrirdagi Konstitutsiyadagi muhim o'zgarishlar haqida nima bilasiz?
71. O'zbekiston – 2030 strategiyasining qabul qilinishi hamda huquqiy-tashkiliy asoslari to'g'risida ma'lumot bering?
72. O'zbekiston – 2030 strategiyasining asosiy yo'nalishlari haqida gapirib bering?
73. Yangi O'zbekistonda ta'lim sohasidagi islohotlar haqida ma'lumot bering?

Baholash mezonlari

Kirish sinovi yozma ravishda o'tkazilishi belgilangan bo'lib, 100 ballik mezon asosida baholanadi.

Talabalar javob yozishi lozim bo'lgan variantlarda 5 tadan savol bo'lib, ular O'zbekiston tarixining eng qadimgi davridan hozirgi kungacha bo'lgan davri asosida tuzilgan va har bir savolning javobiga maksimal 20 balldan ajratiladi.

Har qaysi savolga yozgan javobi quyidagicha baholanadi:

Har bir savol uchun ball	Yozgan javobiga qo'yiladigan talablar
17,0-20,0	Qo'yilgan savolga to'liq javob bergan. Nazariy jihatlarini yoritishda xatolik va chalkashlikka yo'l qo'yilmagan. Mustaqil ravishda mushohada yuritib bayon etilgan.

	Amaliy misollar bilan asoslab bayon etilgan. Xulosani to'g'ri shakllantirgan. Fikrlar erkin bayon etilgan.
13.9-16.9	Savolning mohiyatini tushungan. Javobni yoritib bera olgan. Amaliy misollar keltirilgan. Tasavvurga ega. Qisqacha xulosa bergan. Fikrlarni sodda bayon etgan.
10,7-13,8	Savol mohiyatini tushungan. Javob yoritilgan, qisqa shaklda. Misollar bilan asoslanmagan. Xulosa qilingan.
0-10,6	Savolning ayrim elementlarigina yoritilgan, yoki umuman yoritilmagan. Savol bo'yicha aniq tasavvurga ega emas.

ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston tarixi. Oliy o'quv yurtlarining tarix fakulteti talabalari uchun darslik / Mas'ul muharrir A.S.Sagdullayev. – Toshkent, 2024.
2. Noveyshaya istoriya Uzbekistana. – Tashkent. Adabiyot uchqunlari, 2018. -S.512.
3. 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishlari bo'yicha Harakatlar strategiyasida. –Toshkent, O'zbekiston, 2017.
4. O'zbekistonning yangi tarixi. 1, 2, 3-kitoblar. –Toshkent.: Sharq, 2000.
5. O'zbekiston tarixi (1917-1991 yillar). 1-2-tom. Mas'ul muharrirlar: R. Abdullaev, Q. Rajabov, M. Rahimov. –Toshkent: O'zbekiston, 2019.
6. Ziyoev X. O'zbekistonning mustaqillik uchun kurashlari tarixidan. –Toshkent, 2000.
7. Eshov B.J., Odilov A.A. O'zbekiston tarixi. I - II– jild. – Toshkent: Yangi asr avlodi, 2014.
8. Eshov B.J. O'zbekistonda davlat va mahalliy boshqaruv tarixi. – T.: Yangi asr avlodi, 2012.
9. Yunusova X.E. O'zbekistonda millatlararo munosabatlar va ma'naviy jarayonlar (XX asr 80-yillari misolida). – Toshkent: Abu matbuot-konsalt, 2009.
10. Qoraqalpog'iston tarixi (1917-1994 yy.). – Nukus, 1995.
11. Avesto / Asqar Maxkam tarjiması. – Toshkent: Sharq, 2001.
12. Asqarov A. O'zbek xalqining etnogenezi va etnik tarixi. - T., 2007.
13. Asqarov A. O'zbek xalqining kelib chiqish tarixi. - T., O'zbekiston. 2015.
14. Axmedov B.A. O'zbekiston tarixi manbalari. - T.: O'qituvchi, 2001.
15. Axmedov E. O'zbekiston shaharlari mustaqillik yillarida. – T.: Abu Ali ibn Sino nashr., 2002.
16. Axmadjonov G'. Rossiya imperiyasi Markaziy Osiyoda. T., 2003
17. Ismoilova J. Farg'ona vodiysida milliy ozodlik kurashlari. T., 2003.
18. Bunyodov Z.M. Anushtegin-Xorazmshohlar davlati. - T., 1998.
19. Gaspirinskiy I. Hayot va mamot masalasi. –T.: Ma'naviyat, 2006.
20. Gumilev L.N. Qadimgi turklar. -T., 2007.
21. Dadaboev H. Amir Temurning harbiy mahorati. - T.,1996.